

Congresprogramma

Kennis voor Gedragsbewust Beleid

Hoe gedragsbewust beleid kan leiden tot
evidence-based policymaking en doelmatiger beleid

Donderdag 23 juni 2016
De Nieuwe of Littéraire Sociëteit De Witte
Het Plein Den Haag

Doelgroepen

Beleidsmakers
Beleidsonderzoekers
Wetenschappelijke onderzoekers
Overheidsadviseurs
Beleidsstrategen

Organisatie

Programma Kennis voor Gedragsbewust Beleid Congres

09:00 - 09:30	Registratie	
09:30 - 09:45	Introductie op het thema door de dagvoorzitter: Godfried Engbersen , Lid WRR; Professor Algemene Sociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam	
09:45 - 11:15	Vormgeving van gedragsbewust beleid	
09:45 - 09:55	Opening van het congres: Maarten Camps , Secretaris-Generaal Ministerie van Economische Zaken	
09:55 - 10:15	Implementatie op nationaal niveau: Frans Leeuw , Directeur WODC; Professor of Law, Public Policy and Social Science Research Universiteit Maastricht	
10:15 - 10:30	Gedragsbewust beleid op lokaal niveau: Eric van der Burg , Wethouder Gemeente Amsterdam	
10:30 - 11:00	Best Practices from the UK — Behavioural Insights Team: Geoff Mulgan , CEO Nesta; Director of Policy under British Prime Minister Tony Blair	
11:00 - 11:10	Q & A	
11:10 - 11:30	Groepsfoto & Pauze	
11:30 - 12:45	Gedragsbewust beleid in de praktijk – deel I	
Toezicht - Koepelzaal -	Mobiliteit - Leeszaal -	Gezondheid en Voedsel - Grote Zaal -
Voorzitter: Adriaan Denkers , Hoofddocent Criminologie Vrije Universiteit Amsterdam Sprekers: Justine Ruitenber , Afdelingshoofd Inspectie Ministerie van SZW Annemieke Tuinstra-Karel , Senior Economisch Medewerker ACM	Voorzitter: Peter van der Knaap , Directeur-bestuurder SWOV; Voorzitter Vide Sprekers: Arjen 't Hoen , Plaatsvervangend Directeur en Kennislijnmanager KiM Rick Nijkamp , Onderzoeker Veldkamp / TNS NIPO	Voorzitter: Denise de Ridder (UU) werd vervangen door Eva van den Broek (LEI Wageningen UR) Sprekers: Mathilde Slump , Campagnemanager Ministerie van VWS Evelien van de Veer , Senior Onderzoeker Behavioural Insights Team Ministerie van EZ
12:45 - 13:45	Lunch	
13:45 - 15:00	Gedragsbewust beleid in de praktijk – deel II	
Arbeidsmarkt - Grote Zaal -	Duurzaamheid - Koepelzaal -	Migratie en Integratie - Leeszaal -
Voorzitter: Jan-Maarten van Sonsbeek , Chief Science Officer Ministerie van SZW Sprekers: Gijsbert van Lomwel , Hoofd Kenniscentrum UWV Natasha Stroeker , Markt Manager Nationale Overheid Panteia	Voorzitter: Cees Midden , Professor Human-Technology Interaction Technische Universiteit Eindhoven Sprekers: Odette van de Riet (BIT Min IenM) werd vervangen door Thomas Dirkmaat (BIT Min EZ) Paul van Trigt , Beleidsmedewerker Afval Gemeente Den Haag	Voorzitter: Godfried Engbersen , Lid WRR; Professor Algemene Sociologie Erasmus Universiteit Rotterdam Sprekers: Djamila Schans , Senior Onderzoeker Asiel en Migratie WODC Lida Veringmeier , Programmadirecteur Asiel en Vluchtelingen Gemeente Rotterdam
15:00 - 15:30	Pauze	
15:30 - 17:00	Plenair slotdebat: Structureren van gedragsbewust beleid in Nederland	
15:30 - 15:45	Aanbevelingen uit de pararelsessies: Frank Zwetsloot , CEO ScienceWorks	
15:45 - 16:00	Perspectieven op gemeentelijk niveau: Joris Wijsmuller , Wethouder Gemeente Den Haag	
16:00 - 17:00	Expertpanel onder voorzitterschap van Godfried Engbersen , discussie over de aanbevelingen uit de deelsessies en mogelijkheden voor stappen voorwaarts. In het panel nemen zitting: <ul style="list-style-type: none"> • Henk Nijboer, Lid Tweede Kamerfractie PvdA • Peter van der Knaap, Directeur-bestuurder SWOV; Voorzitter Vide • Suzanne van Melis, Adjunct-manager Wetgevingskwaliteitsbeleid Ministerie van VenJ • Frank Dietz, Sectorhoofd Sector Duurzame Ontwikkeling PBL • Joris Wijsmuller, Wethouder Gemeente Den Haag 	
17:00 - 18:00	Receptie	

Congres-notitie

Kennis voor Gedragbewust Beleid

Achtergrond en definitie

De overheid is een organisatie met de bevoegdheid om beleid te ontwikkelen ter beïnvloeding van menselijk gedrag. Traditioneel maakt de overheid gebruik van drie strategieën – financiële prikkels, wet- en regelgeving, en communicatie – om menselijk gedrag te beïnvloeden. Maar deze strategieën zijn echter niet (altijd) succesvol om de verandering te bereiken die de overheid voor ogen had. Diepgaand inzicht van menselijk gedrag kan de effectiviteit van het beleid sterk bevorderen.

Voor het congres hanteren we de volgende **definitie** van gedragbewust beleid:

“Gedragbewust beleid is gericht op het ontwikkelen van beleidsinterventies die een wetenschappelijk aangetoond effect hebben op het menselijk gedrag, waarbij over de volle breedte wordt gekeken naar de prikkels die van invloed kunnen zijn op dit gedrag.”

Implementatie in Nederland

Sinds 2009 is het begrip “nudging” uit de VS is overgekomen; effectieve beleidsmaatregelen om de burger een “duwtje in de rug” te geven. Daarna is een meer verdiepend beleid ontwikkeld, sinds David Cameron in 2010 het *Behavioural Insights Team* (BIT) in de UK oprichtte. Nederland is op het continent een leidend land in het ontwikkelen en toepassen van deze instrumenten. Sinds 2014 wordt er binnen alle Nederlandse departementen gewerkt aan gedragbewust beleid en hebben enkele ministeries ook een *Behavioural Insights Team* (BIT) of gedragsunit opgericht. Hiernaast is het *Behavioural Insights Netwerk Nederland* (BIN NL) opgericht waarin alle departementen samen komen om kennis te delen. Om gedragbewust beleid verder te onderbouwen worden op dit moment *pilots* uitgevoerd om de effecten van specifieke gedragsinterventies vast te stellen. Door gebruik te maken van de meest recente wetenschappelijke inzichten is dit beleid onderdeel van *evidence-based policymaking*. Om dit moment wordt gezien wat de resultaten zijn van gedragbewust beleid en hoe deze vorm van beleidsontwikkeling meer structureel een plek kan krijgen in het beleidsproces.

Ambities en doelstellingen

Gedurende dit congres zal de huidige stand van zaken uiteen gezet worden over de ambities en meest recente resultaten van gedragbewust beleid. De **centrale vraagstelling** van het congres wordt daarmee: **“In hoeverre kan gedragbewust beleid structureel onderdeel worden van het beleidsproces in Nederland?”**

Congresstructuur

Ochtendsessie

Vanuit het nationale beleid, de beleidswetenschap en het lokale beleid zal men aangeven hoe gedragbewust beleid geïmplementeerd kan worden en wat we kunnen leren van het Verenigd Koninkrijk.

Pararelsessies

- Tijdens de werkgroepen zal aan bod komen hoe aan de hand van toonaangevende pilotprojecten lessen getrokken kunnen worden voor de vormgeving van gedragbewust beleid.
- Onder leiding van een gespecialiseerde wetenschapper zal ingegaan worden op de huidige (en toekomstige) vormgeving van ‘beleidsexperimenten’, waarbij een betrouwbaar beeld kan worden verkregen over de effectiviteit van specifieke beleidsmaatregelen voor het beïnvloeden van menselijk gedrag.
- Bezien zal worden hoe nationaal beleid en lokaal beleid elkaar onderling kunnen versterken en welke rollen hier worden ingenomen.
- Elke werkgroep zal afsluiten met de belangrijkste inhoudelijke conclusies en met een **aanbeveling** over de bijdrage van wetenschap, nationaal beleid en lokaal beleid aan gedragbewust beleid.
- De centrale vraag die wij hier dan ook stellen is: **“Welke aanbevelingen heeft u om gedragbewust beleid te implementeren?”**

Slotpanel

Het eindpanel begint met een samenvatting van de aanbevelingen van de pararelsessies. Hierna zal het panel, onder de leiding van dagvoorzitter Godfried Engbersen, afsluiten met een debat over de vraag onder welke condities in de toekomst gedragbewust beleid op nationaal en lokaal niveau effectief kan worden vormgegeven.